

CRNA GORA

SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	4. 7.	2019	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-7119-7		
VEZA:			
EPA:	740 XXVI		
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

SKUPŠTINA CRNE GORE
Predsjedniku Ivanu Brajoviću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore , podnosimo **PREDLOG ETIČKOG KODEKSA POSLANIKA**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

POSLANICI

Branka Tanasijević

Jovanka Lalić

Daliborka Pejović

Aleksandra Vuković

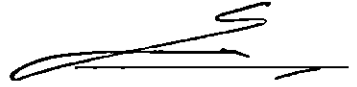
Marta Šćepanović

Nikola Rakočević

Božis Mugoša

Genci Nimanbegu

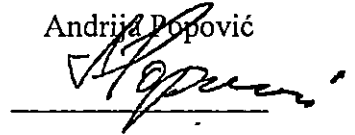
Ervin Ibrahimović

Adrijan Vuksanović

Andrija Popović

U uvjerenju da će se donošenjem Etičkog Kodeksa stvoriti neophodni uslovi za izgradnju povjerenja između izabranih predstavnika/ca u Skupštini Crne Gore i građana;

Ocjenjujući da će se donošenjem Etičkog kodeksa izabranih predstavnika/ca obezbijediti neophodan sklad između opšteg i pojedinačnog interesa;

Uvažavajući činjenicu da se pravne norme sve više dopunjuju etičkim pravilima ponašanja u različitim oblastima društvenog života;

Pridružujući se procesu evropskih integracija i primjeni evropskih standarda;

Vjerujući da je dužnost izabranih predstavnika/ca da u obavljanju svojih funkcija, prihvataju standarde kojima se samoobavezuju;

Smatrajući da će donošenje Etičkog kodeksa ponašanja izabranih predstavnika/ca ojačati njihovu ulogu i odgovornost;

Nastojeći da ovaj Etički kodeks obuhvata u najvećoj mogućoj mjeri sve segmente rada izabranih predstavnika/ca građana;

Naglašavajući da pravila ponašanja koja sadrže etičke norme treba da se poštuju;

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 26.saziva, na ____sjednici Prvog redovnog (proljećnog) zasijedanja u 2019.godini, dana ____ 2019.godine, donijela je

ETIČKI KODEKS POSLANIKA I.OPŠTE ODREDBE

Predmet Etičkog kodeksa

Član 1

Etičkim kodeksom (u daljem tekstu: Kodeks) utvrđuju se etička načela i standardi ponašanja kojih treba da se pridržavaju poslanici u obavljanju svojih dužnosti.

Cilj Kodeksa

Član 2

Cilj Kodeksa je očuvanje, afirmacija i unaprjeđenje dostojanstva i ugleda poslanika Skupštine Crne Gore (u daljem tekstu Skupština) i jačanje povjerenja građana prema Skupštini.

II. ETIČKI PRINCIPI I PRAVILA

Opšti etički principi

Član 3

Poslanik u vršenju svoje funkcije, poziva se da se rukovodi opštim etičkim principima i pravilima ponašanja, kao što su: objektivnost, odgovornost, uzajamno poštovanje i uvažavanje, kao i poštovanje ugleda Skupštine.

Objektivnost

Član 4

Poslanik je dužan da svoju funkciju obavlja nepristrasno, bez predrasuda i diskriminacije u odnosu na rasu, vjeru, pol, nacionalnu pripadnost, životno doba, bračni status, seksualnu orijentaciju, socijalno imovinski status i svaku različitost, poštujući i štiteći ljudska prava i slobode.

Odgovornost

Član 5

Poslanik je dužan da svoju funkciju obavlja u skladu sa osnovnim moralnim načelima i standardima profesionalnog ponašanja.

Poslanik je u vršenju svoje funkcije dužan da djeluje isključivo u javnom, odnosno opštem interesu, a ne u ličnom, niti u interesu pojedinaca ili grupa pojedinaca, radi postizanja direktne ili indirektne koristi.

Poslanik je dužan da svoju funkciju obavlja savjesno i odgovorno uz otvorenost i spremnost da odgovara za svoje odluke, djelovanje i ponašanje.

Uzajamno poštovanje i uvažavanje

Član 6

Poslanik je u vršenju funkcije dužan da sa najvećom pažnjom i osjećanjem vlastite odgovornosti poštuje ličnost svakog pojedinca i Skupštinu, izbjegavajući svaki postupak koji može narušiti njihov integritet i dostojanstvo.

Poslanik je dužan da u komunikaciji sa drugim poslanicima, drugim licima i javnošću postupa sa uvažavanjem i poštovanjem, izbjegavajući izraze koji mogu uvrijediti ili omalovažiti drugo lice ili grupu, poštujući na taj način jednaka prava svih u pogledu političkog opredjeljenja, nacije, pola, itd.

Poslanik ima pravo, u vršenju svoje funkcije, na zaštitu od ponašanja koje predstavlja, ili ima za cilj, povredu njegove ličnosti i dostojanstva.

Poštovanje ugleda Skupštine

Član 7

Poslanik je dužan da u svakoj situaciji vodi računa da ne degradira funkciju koju obavlja, da ne povrijedi ugled ostalih poslanika i ugled Skupštine, kroz ponašanje, pisanu i izgovorenu riječ.

Lice koje ima pravo učešća u raspravi, predstavnici Vlade, civilnog sektora i svako lice koje ima pravo da prisustvuje sjednici Skupštine i sjednicama radnih tijela, dužno je da vodi računa da svojim ponašanjem ne povrijedi ugled Skupštine.

III. PRAVILA PONAŠANJA U VRŠENJU POSLANIČKE FUNKCIJE

Ponašanje poslanika

Član 8

Poslanik je dužan da poštuje pravila ponašanja, a naročito:

-da poštuje pravila ponašanja iz Kodeksa;

-da se u svim situacijama prilikom vršenja poslaničke funkcije, sa poštovanjem i na jednak način odnosi prema svima;

-da se ponaša na način dostojan poslanika, vodi računa o načelima profesionalne etike i opšte kulture, dajući na taj način pozitivan primjer javnosti;

-da održava dobre i kolegijalne odnose sa zaposlenima u Službi Skupštine i licima angažovanim u poslaničkom klubu,

-da poštuje pravila poslovnog odijevanja.

Sukob interesa

Član 9

Poslanik je dužan da se pridržava propisa koji se odnose na sprječavanje sukoba javnog i privatnog interesa.

Poslanik koji učestvuje u raspravi i odlučivanju u stvari u kojoj on ili povezano lice sa njim ima pravni interes, dužan je da da izjavu Odboru za ljudska prava i slobode o postojanju privatnog interesa prije svog učešća u raspravi, a najkasnije prije početka odlučivanja.

Zabrana korupcije

Član 10

Poslanik je u vršenju funkcije dužan da se pridržava propisa koji se odnose na zabranu korupcije i izbjegava svako ponašanje koje bi se prema važećem ili međunarodnom zakonodavstvu moglo okarakterisati kao koruptivna radnja ili odstupanje od pravila Kodeksa.

Poslanik neće tražiti, primiti, odnosno dozvoliti drugom licu da u njegovo ime ili za njegovu korist primi, niti daje poklon, pruža neku uslugu, gostoprimstvo ili bilo kakvu drugu vrstu koristi u vezi sa vršenjem funkcije, osim prigodnih i protokolarnih poklona minimalne vrijednosti.

IV. ODNOSI SA JAVNOŠĆU

Odnosi sa građanima

Član 11

Poslanik je dužan da se na odgovoran način odnosi prema svim građanima za vrijeme svog mandata.

Odnosi sa medijima

Član 12

Poslanik je pozvan da sa pažnjom odgovara na pitanja medija povodom obavljanja svoje dužnosti, ali nije dužan da pruža informacije koje se odnose na njegov privatni život.

Poslanik nema pravo da iznosi podatke koji se odnose na privatni život drugih poslanika ili drugih lica, kao i one, koji se odnose na čuvanje službene, poslovne i druge tajne, čija je tajnost utvrđena u skladu sa odredbama Zakona o tajnosti podataka.

Poslanik je dužan da podstiče i promoviše svaku mjeru kojom se povećava otvorenost prema javnosti.

V.NADZOR NAD PRIMJENOM I PRAĆENJEM POŠTOVANJA KODEKSA

Način rada

Član 13

Nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja Kodeksa u nadležnosti je Odbora za ljudska prava i slobode (u daljem tekstu: Odbor).

Zamjenik predsjednika Odbora saziva sjednicu Odbora i predlaže dnevni red sa aktima koji se odnose na povredu Kodeksa.

Ukoliko zamjenik predsjednika ne sazove sjednicu Odbora, odbor će sazvati Predsjednik Skupštine.

Član 14

Odbor donosi Godišnji plan obuka poslanika po pitanju poštovanja i primjene Etičkog kodeksa, najkasnije do 31 marta tekuće godine.

Odbor je dužan da vodi evidenciju o svim aktivnostima i sačini godišnji Izvještaj o radu (u daljem tekstu: Izvještaj).

Skupština jednom godišnje razmatra Izvještaj.

Odbor propisuje obrazac Svečane izjave o prihvatanju Etičkog kodeksa od strane poslanika i vodi evidenciju o potpisanim izjavama.

VI.PRIJAVA O POVREDI KODEKSA I POSTUPAK PO PRIJAVI

Podnošenje prijave i pokretanje postupka

Član 15

Postupak zbog povrede Kodeksa se pokreće prijavom koja mora sadržati ime i prezime podnosioca prijave, kontakt adresu i svojeručni potpis.

Prijavu o povredi odredaba Kodeksa može podnijeti predsjedavajući Skupštine, svaki poslanik u Skupštini, kolegijum predsjednika Skupštine, predsjednik Kluba poslanika ili poslanik kojeg on ovlasti.

Prijava se podnosi Odboru u pisanoj formi sa obrazloženjem kojim se ukazuje na eventualnu povredu Kodeksa.

Podnosilac prijave dužan je da uz obrazložen prijedlog dostavi pisane i druge dokaze na osnovu kojih će Odbor cijeniti osnovanost navoda iz obrazloženja.

Anonimna prijava se neće razmatrati.

Ukoliko Odbor zaključi da prijava nije potpuna ili dovoljno jasna može tražiti od podnosioca prijave dodatne informacije prije postupanja.

Neuredne, neblagovremene i nepotpune prijave Odbor će odbaciti.

Ukoliko Odbor iz navoda u prijavi utvrdi da nema dokaza o povredi odredaba Kodeksa, prijava se odbija kao neosnovana.

Odbor o tome obavještava podnosioca prijave pisanim putem.

Postupak

Član 16

U postupku se mora održati rasprava na kojoj poslanik, protiv koga je podnesena prijava, ima pravo da iznese svoje viđenje navedenih činjenica i okolnosti u prijavi.

Odbor može pozvati na raspravu i eventualne svjedoke, ako je to u interesu utvrđivanja činjeničnog stanja.

Ukoliko Odbor utvrdi da nema osnova za dalje postupanje, obustaviće postupak utvrđivanja odgovornosti poslanika, protiv koga je podnesena prijava.

U slučaju da Odbor utvrdi da su navodi podnosioca prijave neosnovani, a sačinjeni su u cilju političke diskreditacije poslanika, protiv podnosioca inicijative će se pokrenuti postupak zbog povrede Kodeksa.

Odlučivanje

Član 17

Odbor donosi odluku o povredi Kodeksa, ukoliko se utvrdi postojanje povrede odredaba Kodeksa i izriče propisanu mjeru.

Odbor je obavezan da odluči u roku od 30 dana od podnošenja prijave.

Protiv odluke, kojom je izrečena mjera o povredi Kodeksa, poslanik može uložiti žalbu Kolegijumu predsjednika Skupštine u roku od osam dana od dana prijema odluke.

Rok za odlučivanje po žalbi je 30 dana od dana podnošenja žalbe.

Odluka po žalbi je konačna.

Mjere za povrede Kodeksa

Član 18

Za nepoštovanje Kodeksa mogu se izreći mjere: opomena i javna opomena.

Javna opomena se objavljuje na internet stranici Skupštine Crne Gore, u trajanju od 30 dana.

VII. JAVNOST KODEKSA

Član 19

Kodeks se objavljuje na internet stranici Skupštine.

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Izjava

Član 20

Poslanik, nakon stupanja na funkciju, potpisuje Svečanu izjavu kojom izražava spremnost da u svom radu postupa u skladu sa odredbama Kodeksa.

Član 21

Poslanik čiji je mandat u toku, Svečanu izjavu će potpisati nakon stupanja na snagu ovog Kodeksa.

Prestanak važenja propisa

Član 22

Danom početka primjene ovog Kodeksa prestaje da važi Etički kodeks poslanika broj 00-71/14-3/9 od 09.12.2014.godine.

Stupanje na snagu

Član 23

Ovaj Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

SKUPSTINA CRNE GORE 26. SAZIVA

O b r a z l o ž e n j e

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ETIČKOG KODEKSA

Ustavni osnov za donošenje Etičkog kodeksa sadržan je u članu 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore kojim je utvrđeno da Skupština Crne Gore donosi druge propise i opšte akte.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE KODEKSA

Poslovníkom o radu Skupštine Crne Gore, pored ostalih pitanja, uređena su pitanja prava i dužnosti poslanika, dok je cijelim setom zakona, prije svega iz oblasti korupcije, uređeno šta je poslaniku kao javnom funkcioneru dozvoljeno (dopušteno a šta nije) i kako treba da se ponaša. Pravne norme često ne mogu da obuhvate sve situacije u kojima se svaki javni funkcioner, a posebno poslanik, može naći u obavljanju svoje funkcije. Stoga se zakonske norme moraju dopunjavati etičkim normama, koje omogućavaju da opravdamo pravna pravila i da odredimo što je u društvu dopušteno ili zabranjeno. To omogućava da uključimo i oblasti koje nijesu direktno precizirane zakonom, ali isto tako izražavaju smisao različitih pravnih i društvenih normi, čineći vidljivim vrijednosti koje te norme čine ne samo obaveznim, već i prihvatljivim i motivišućim.

Etički kodeks predstavlja skup pravila i standarda ponašanja poslanika u Skupštini Crne Gore. Kao skup etičkih pravila ponašanja, Kodeks postavlja zahtjeve i pravila, utvrđuje principe i standarde poželjnog i očekivanog ponašanja poslanika, sa ciljem obezbjeđenja uslova za izgradnju povjerenja i stvaranja političkog ambijenta u kojem će se vrednovati učinak svakog poslanika. Etički kodeks treba da predstavlja efikasan mehanizam u borbi protiv korupcije, i njime su implementirane preporuke Greco-a, što je jedan od osnovnih razloga za donošenje ovog Kodeksa.

Smisao donošenja ovog Kodeksa nije u tome da bude sam sebi cilj, već da postane sredstvo za uspostavljanje kredibiliteta izabраниh predstavnika/ poslanika, a što može biti značajan mehanizam za unaprijeđenje međuljudskih odnosa. Opredjeljenje da se pridržavamo određenih pravila koje smo zajednički formulisali, treba da predstavlja čin slobodnog izbora svakog od nas, a ne prinudu ili pritisak. Etički kodeks je akt samoregulacije. Prihvatanje pravila ponašanja utvrđenih ovim kodeksom i potpisivanje izjave nosioca javnih funkcija / poslanika da se istim rukovodi i ponaša se u skladu sa njim, predstavlja akt samoobavezivanja.

Uvođenje Etičkog kodeksa komplementarno je sa pravnim obavezama pridržavanja standarda ponašanja koji su utvrđeni zakonima. Uvođenje Etičkog kodeksa je stoga važan korak u izgradnji povjerenja između poslanika i građana. Etički kodeks ima praktičnu vrijednost, jer izabrane predstavnike treba da učini odgovornim i treba da doprinese da se ugled i dignitet Skupštine, kao zakonodavnog organa naše države, podigne na nivo koji to ovaj visoki Dom zaslužuje.

III OBJAŠNJENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

U članu 1 utvrđen je predmet Etičkog kodeksa, a to su etička načela i standardi kojih treba da se pridržavaju poslanici u obavljanju svoje dužnosti,

U članu 2 utvrđen je cilj donošenja Etičkog kodeksa, a to je očuvanje, afirmacija i unaprijeđenje dostojanstva i ugleda poslanika, kako bi se povećao stepen povjerenja građana prema Skupštini.

U članu 3 pobrojani su opšti etički principi i pravila ponašanja, a to su objektivnost, odgovornost, uzajamno poštovanje i uvažavanje i poštovanje ugleda Skupštine.

U članovima 4,5, 6 i 7 ovi etički principi i pravila ponašanja se detaljno razrađuju.

U članu 8, a pod poglavljem Pravila ponašanja u vršenju poslaničke funkcije, posebno su razrađena pravila ponašanja poslanika koje je poslanik dužan da poštuje.

U članu 9 utvrđena je obaveza poslanika da se pridržava propisa koji se odnose na sprječavanje sukoba javnog i privatnog interesa, što je uostalom i zakonska norma. Ali, ona se dodatno pojačava normom koja je prije svega etička, da je poslanik koji učestvuje u raspravi i odlučivanju u stvari u kojoj on ili sa njim povezano lice ima pravni interes, dužan da prije svog učešća u raspravi da Izjavu o postojanju takvog interesa. Objelodanjivanjem da takav interes postoji pred Odborom za ljudska prava i slobode, kao nadležnim odborom, pojačava se odgovornost takvog poslanika u konkretnoj situaciji.

U članu 10 posebno je naglašena obaveza poslanika da se pridržava propisa koji se odnose na zabranu korupcije.

U članu 11 i 12 utvrđene su obaveze poslanika prema građanima i medijima, uz posebno naglašavanje da poslanik nema pravo da iznosi podatke koji se odnose na privatni život drugih poslanika ili drugih lica. Čuvajući službenu poslovnu i drugu tajnu u skladu sa Zakonom, poslanik je u obavezi da promoviše svaku mjeru kojom se povećava otvorenost prema javnosti.

U okviru poglavlja V - Nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja kodeksa, članom 13 utvrđeno je da nadzor nad primjenom poštovanja Etičkog kodeksa u nadležnosti Odbora za ljudska prava i slobode, ko saziva Odbor, a utvrđen je i deblokirajući mehanizam u slučaju da zamjenik Odbora ne sazove sjednicu Odbora. Predviđeno je da u tom slučaju sjednicu Odbora saziva Predsjednik Skupštine.

U članu 14 utvrđena je obaveza ovog Odbora da donese Godišni plan obuka poslanika po pitanju poštovanja i primjene Etičkog kodeksa i to do 31. marta tekuće godine, te da je Odbor dužan da vodi evidenciju o svim aktivnostima, da sačini Godišnji izvještaj o radu koji razmatra Skupština, kao i da propiše obrazac Svečane izjave o prihvatanju Etičkog kodeksa i da vodi evidenciju o potpisanim izjavama.

U članu 15 detaljno je razrađen postupak podnošenja prijave, ko može podnijeti prijavu, šta prijava treba da sadrži, kako Odbor postupa po anonimnim, neurednim i neblagovremenim prijavama.

U članu 16 uređen je postupak po podnešenoj prijavi, uz obavezu Odbora da poslanika protiv koga je podnešena prijava mora pozvati na raspravu, obavezu Odbora da obustavi postupak ukoliko utvrdi da nema osnova za dalje postupanje po prijavi. Protiv podnosioca prijave koji je prijavu podnio radi političke diskreditacije poslanika, Odbor ima pravo da pokrene postupak zbog povrede Kodeksa.

U članu 17 uređen je način odlučivanja Odbora, rok u kojem je dužan da donese odluku, pravo na žalbu na odluku, ko je nadležan za odlučivanje po žalbi, rok za žalbu, kao i odredbu da je odluka po žalbi konačna.

U članu 18 utvrđene su mjere za povredu Kodeksa, a to su opomena i javna opomena, kao i odredba da se javna opomena objavljuje na internet stranici Skupštine Crne Gore u trajanju od 30 dana, čime se postiže da i šira javnost bude upoznata sa ovom mjerom koja je poslaniku izrečena, što posredno treba da doprinese da što manje ovakvih mjera bude izrečeno poslanicima, kao izabranim predstavnicima građana.

U članu 19 utvrđeno je da se Etički kodeks objavljuje na internet stranici Skupštine čime on postaje javni dokument. Na taj način omogućava se široj javnosti da se upozna sa time kakvo ponašanje može da očekuje od poslanika, što je etičko a što neetičko ponašanje.

U članu 20 utvrđena je obaveza poslanika da nakon stupanja na funkciju potpišu Svečanu izjavu o prihvatanju odredaba Etičkog kodeksa, dok je u članu 21 ta obaveza utvrđena i za poslanike čiji je mandat u toku, nakon donošenja ovog kodeksa.

Članovima 22 i 23 uređeno je pitanje prestanka važenja važećeg Etičkog kodeksa i stupanje na snagu ovog Etičkog kodeksa.

FINANSIJSKA SREDSTVA

Kako je članom 14 propisano da Odbor donosi Godišnji plan obuka poslanika po pitanju poštovanja primjene Etičkog kodeksa, ukoliko takve obuke budu organizovane do kraja ove godine, sredstva će biti obezbijedena budžetom Skupštine Crne Gore, sa pozicije usluge stručnog usavršavanja.